ԸՆԴՈՒՆՎԵԼ Է
ԵՀՀ Համալսարանական խորհրդի
2024-25 ուստարվա №1 նիստում,
2 հունիսի 2025 թ.

ADOPTED
by the YHU University Council
at Session No. 1 (2024-25), 2 June 2025

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ
Ռեկտոր
_____ Ս. Լ. Հարությունյան
2 հունիսի 2025 թ.

APPROVED
Rector S. L. Harutyunyan
2 June 2025

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՀԱՅԲՈՒՍԱԿ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ ● YEREVAN HAYBUSAK UNIVERSITY

Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգ
Development, Review, Approval and Discontinuation of Study Programmes Regulation

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1. Սույն կարգը սահմանում է միասնական, թափանցիկ շրջանակ Երևանի «Հայբուսակ» համալսարանի (ԵՀՀ) բոլոր ուսման ծրագրերի որակի և ռազմավարական համապատասխանության համար: Այն ներառում է ուսման ծրագրերի մշակման, ներքին վերանայման, հաստատման, մշտադիտարկման և դադարեցման ընթացակարգերը: Սույն կարգով 2015 թ. ընդունված և 2022 թ. կարգերը ճանաչվում են ուժը կորցրած:

1.2. Սույն կարգի նպատակն է ապահովել ԵՀՀ-ի բոլոր ուսման ծրագրերի՝
- համապատասխանությունը համալսարանի առաքելությանը, ռազմավարական նպատակներին և զարգացման առաջնահերթություններին
- համապատասխանությունը ՀՀ ազգային կրթական չափանիշներին և Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում (ԵԲԿՏ) որակի ապահովման չափանիշներին և ուղեցույցներին
- աշխատաշուկայի, հասարակության և գիտական հանրության կարիքների գնահատում
- արդիականացում՝ հիմնված դասավանդման արդյունավետ սկզբունքների վրա
- անհրաժեշտ ռեսուրսների առկայություն՝ նախատեսված վերջնարդյունքներին հասնելու համար:

1.3. Սույն կարգը պարտադիր է ՈւԾ-ի կենսափուլում ներգրավված ԵՀՀ բոլոր ակադեմիական և վարչական միավորների համար, ներառյալ ստորաբաժանումները (ինստիտուտներ, ակադեմիա), ամբիոնները, Զարգացման և կրթության որակի ապահովման կենտրոնը (ԶԿՈԱԿ) և Ակադեմիական խորհուրդը:

2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

2.1. **Կրթական չափորոշիչ (ԿՉ)**՝ նորմատիվ, որը սահմանում է ուսման ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, սովորողների ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը և շրջանավարտներին ներկայացվող որակական պահանջները:

2.2. **Ուսման ծրագիր (ՈւԾ)**՝ ուսման միավորների (առարկաներ, մոդուլներ, գործնական ուսուցում, հետազոտություն) կառուցվածքային համալիր, որն ապահովում է տվյալ որակավորման շնորհումը:

2.3. **Ծրագրի ղեկավար**՝ ԵՀՀ աշխատակից, ով պատասխանատու է տվյալ ՈւԾ-ի ընդհանուր ակադեմիական ղեկավարության, կառավարման և որակի համար (սովորաբար՝ ամբիոնի վարիչ):

2.4. **ԶԿՈԱԿ**՝ մարմին, որը պատասխանատու է ԵՀՀ-ում որակի ապահովման գործընթացների համակարգման համար:

2.5. **Ակադեմիական խորհուրդ**՝ ԵՀՀ կրթական խնդիրների կարգավորման կոլեգիալ մարմին և դրանց վերաբերյալ որոշումներ ընդունող մարմին:

1. GENERAL PROVISIONS

This Regulation establishes a single, transparent framework for the quality and strategic alignment of all study programmes (SP) of Yerevan Haybusak University (YHU). It covers procedures for developing, internally reviewing, approving, monitoring, and discontinuing SPs. The regulations adopted in 2015 and in 2022 are hereby repealed.

The purpose of this Regulation is to ensure, for all YHU SPs:
- alignment with the University's mission, strategic objectives, and development priorities
- compliance with the national education standards of the Republic of Armenia and with the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)
- assessment of the needs of the labour market, society, and the academic community
- modernization grounded in effective teaching principles
- availability of the resources needed to achieve the intended learning outcomes.

This Regulation is binding on all academic and administrative units of YHU involved in the SP life cycle, including subdivisions (institutes and the Academy), Chairs, the Centre for Development and Education Quality Assurance (CDEQA), and the Academic Council.

2. KEY DEFINITIONS

Educational standard (ES): a normative instrument defining the mandatory minimum SP content, the maximum volume of a learner's academic workload, and the quality requirements applying to graduates.

Study programme (SP): a structured set of learning units (subjects, modules, practical training, research) that leads to the award of a given qualification.

Programme Manager: a YHU staff member responsible for the overall academic leadership, management, and quality of a given SP (usually the Head of Chair).

CDEQA: the central body responsible for coordinating quality assurance processes at YHU.

Academic Council: the collegial body that regulates YHU's educational affairs and makes decisions on them.

2.6. **ՈՒԾ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ)**՝ ուսման ծրագիրը մշակելու և վերանայելու համար ստեղծված հանձնաժողով:

2.7. **Շահակիցներ**՝ անհատներ կամ խմբեր, ովքեր հետաքրքրված են ՈՒԾ-ի որակով և վերջնարդյունքներով, ներառյալ՝ ուսանողները, ԵՀՀ անձնակազմը, շրջանավարտները, գործատուները և մասնագիտական մարմինները:

2.8. **Վերջնուսուցման պլան**՝ գործողությունների ծրագիր, որը թույլ է տալիս տվյալ ՈՒԾ-ով սովորող ուսանողներին բարեհաջող ավարտել իրենց ուսումը:

2.9. **Գիտահետազոտական բաղադրիչ (թեզ, նախագիծ)**՝ ուսման ծրագրում ներառված պարտադիր տարր, որի շրջանակում ուսանողը կիրառում է գիտական մեթոդաբանություն և կազմում է ինքնուրույն հետազոտություն՝ ձեռք բերած գիտելիքների ու հմտությունների վրա հիմնված:

2.10. **Ուսումնառության վերջնարդյունքներ**՝ ցուցիչներ, որոնք նկարագրում են, թե դասընթացի կամ ուսման ծրագրի ավարտին ինչ պետք է գիտենա, հասկանա, վերլուծի և կարողանա կատարել սովորողը (կոմպետենցիաների նվազագույն լրակազմ):

2.11. **Կոմպետենցիա**՝ գիտելիքի, հմտությունների և վերաբերմունքի համադրություն, որը հնարավորություն է տալիս արդյունավետ կերպով կատարել մասնագիտական և հասարակական գործունեություն:

2.12. **Ուսման ծրագրի կառուցման ալգորիթմ**

- ՈՒԾ-ի ուղղվածության (պրոֆիլի) որոշում և սահմանում
- ՈՒԾ-ի նպատակների ձևակերպում և ուսման արդյունքների սահմանում
- ընդհանուր և մասնագիտական կոմպետենցիաների որոշում, որոնք պետք է ձևավորվեն ծրագրի յուրացման ժամանակ
- ՈՒԾ-ի կառուցվածքի և բովանդակության նկարագրում և ձևավորում (մոդուլների կազմը, դրանց ծավալը՝ արտահայտված կրեդիտային միավորներով)
- ՈՒԾ-ի կառուցվածքի, ուսման արդյունքների և կոմպետենցիաների համախմբի փոխադարձ համապատասխանության ստուգում
- ուսման արդյունքներին համապատասխան կրթական տեխնոլոգիաների, դասավանդման մեթոդների և ձևավորվող կոմպետենցիաների գնահատման որոշում
- ուսման որակի գնահատման, ապահովման և բարելավման համակարգի ստեղծում
- գիտական հմտությունների ձևավորման արդյունքների սահմանում՝ համապատասխան ծրագրի մակարդակին (բակալավր, մագիստրոս, ինտեգրված ուսուցում):

3. ՆՈՐ ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

3.1. **Առաջարկի փուլ**՝ նոր ՈՒԾ-ի նախաձեռնությունը կարող է լինել ստորաբաժանման ղեկավարությունից, ամբիոնից, ռեկտորատից կամ այլ համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանումներից: Նախաձեռնող ստորաբաժանումը նախապատրաստում է նախնական առաջարկություն համապատասխան ստորաբաժանման տնօրենի համար՝ նախնական վերանայման և ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից ժամանակավոր հաստատման համար: Առաջարկը ներառում է.

- նոր ծրագրի անհրաժեշտության հիմնավորումը, ներառյալ կարիքների գնահատումը և աշխատաշուկայի պահանջների վերլուծությունը
- ծրագրի համապատասխանեցումը համալսարանի ռազմավարական ծրագրին
- թիրախային ուսանողական լսարանի նկարագրությունը
- պահանջվող մարդկային, ֆինանսական, նյութական և այլ ռեսուրսների նախնական գնահատումը:

SP working group (SPWG): a committee established to develop and review an SP.

Stakeholders: individuals or groups with an interest in the quality and outcomes of an SP, including students, YHU staff, graduates, employers, and professional bodies.

Teach-out plan: a plan of action enabling students enrolled on a given SP to complete their studies successfully.

Research component (thesis, project): a mandatory element of an SP within which the student applies scientific methodology and produces independent research based on the knowledge and skills acquired.

Learning outcomes: indicators describing what a learner should know, understand, be able to analyse, and be able to do on completion of a course or SP (the minimum set of competences).

Competence: a combination of knowledge, skills, and attitudes enabling effective professional and social performance.

Algorithm for building an SP

- determining and defining the orientation (profile) of the SP
- formulating the SP's objectives and defining its learning outcomes
- determining the general and professional competences to be formed in the course of the programme
- describing and designing the structure and content of the SP (the composition of the modules and their volume expressed in credits)
- checking the mutual alignment of the SP's structure, its learning outcomes, and the set of competences
- determining the educational technologies and teaching methods appropriate to the learning outcomes, and the assessment of the competences being formed
- establishing a system for assessing, assuring, and improving the quality of learning
- defining the outcomes for the formation of research skills, appropriate to the level of the programme (bachelor's, master's, integrated).

3. DEVELOPMENT AND APPROVAL OF NEW SPS

Proposal stage: the initiative for a new SP may come from a unit's management, a Chair, the Rectorate, or another relevant structural unit. The initiating unit prepares a preliminary proposal for the director of the relevant unit, for preliminary review and provisional approval by the Vice-Rector for Academic Affairs. The proposal includes:

- a justification of the need for the new programme, including a needs assessment and an analysis of labour-market demand
- the programme's alignment with the University's strategic plan
- a description of the target student audience
- a preliminary estimate of the human, financial, material, and other resources required.

3.2. **Մշակման փուլ**՝ նախնական հաստատումից հետո ստորաբաժանման տնօրենը ստեղծում է ՈՒԾ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ)՝ ծրագրի ապագա ղեկավարի առաջնորդությամբ: ՈՒԾ-ի ԱԽ-ում պետք է ներառվեն առարկայական փորձագետներ, ապագա դասավանդողներ և արտաքին շահակիցներ՝ գործատուներ և փորձագետներ, ինչպես նշված է «ՈՒԾ-ի ԱԽ պայմաններ» կարգում: ԱԽ-ը պատասխանատու է առաջարկվող ՈՒԾ-ի համապարփակ փաթեթի մշակման համար, ներառյալ.

- ծրագրի նպատակները և նախատեսված ուսումնառության արդյունքները ծրագրի և դասընթացի մակարդակում՝ համապատասխանեցված ՈԱՇ-ին
- ՈՒԾ-ի մանրամասն կառուցվածքը, ներառյալ դասընթացների նկարագրությունը, հաջորդականությունը, ECTS կրեդիտների բաշխումը և ուսուցման մեթոդները
- ուսանողների գնահատման մոտեցման և մեթոդների համապարփակ նկարագրությունը
- ընդունելության չափանիշները և ուսանողների աջակցության մեխանիզմները
- ռեսուրսների հատկացման ծրագիրը, ներառյալ դասախոսների ինքնակենսագրականները, ենթակառուցվածքի կարիքները և տեխնիկատնտեսական հիմնավորումը
- կանոնավոր մշտադիտարկման և պարբերական վերանայման նախնական պլանը:

3.3. **Ներքին վերանայման և հաստատման գործընթաց**՝ ստորաբաժանման խորհուրդը նախ քննարկում և հաստատում է առաջարկը: Այնուհետև այն ներկայացվում է ԶԿՈՒԿ՝ որակի չափանիշներին համապատասխանության ստուգման և բարելավման առաջարկություններով գրավոր գնահատման հաշվետվություն ստանալու համար: Առաջարկություններին անդրադառնալուց հետո վերանայված առաջարկը ներկայացվում է Ակադեմիական խորհրդի հաստատմանը: Ակադեմիական խորհուրդը գնահատում է ծրագրի արժանիքները, ռազմավարական համապատասխանությունը և կենսունակությունը: Ակադեմիական խորհրդի դրական որոշումը վերջնական ներքին հաստատումն է: Ներքին հաստատումից հետո ռեկտորատը նախաձեռնում է ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող պետական լիցենզավորման և հավատարմագրման ընթացակարգերը:

4. ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄ

4.1. **Տարեկան մշտադիտարկում**՝ բոլոր ՈՒԾ-երը ենթակա են տարեկան մշտադիտարկման ԱԽ-ի կողմից՝ Ծրագրի ղեկավարի գլխավորությամբ: Մշտադիտարկման գործընթացը ներառում է տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն.

- ուսանողների ընդունելության, առաջադիմության և ավարտական տեմպերի վերաբերյալ
- ուսանողների կարծիքի վերաբերյալ (հարցումների, ֆոկուս խմբերի միջոցով)
- դասավանդողների արձագանքների և դասընթացների հաշվետվությունների վերաբերյալ
- շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ (առկայության դեպքում):

Ծրագրի ղեկավարը պատրաստում է տարեկան հաշվետվություն ստորաբաժանման տնօրենի և ԶԿՈՒԿ-ի համար՝ ուրվագծելով ուժեղ և թույլ կողմերն ու բարելավման առաջարկությունները: ԶԿՈՒԿ-ը տարեկան մշտադիտարկման արդյունքները համառոտ ներկայացնում է շահակիցներին՝ թափանցիկության ապահովման նպատակով:

4.2. **Պարբերական վերանայում**՝ յուրաքանչյուր ՈՒԾ առնվազն հինգ տարին մեկ պետք է ենթարկվի համապարփակ վերանայման: Պարբերական վերանայումը ինքնագնահատման գործընթաց է,

Development stage: after preliminary approval, the unit director establishes an SPWG led by the future Programme Manager. The SPWG must include subject experts, prospective teaching staff, and external stakeholders (employers and experts), as set out in the Regulation on the terms of reference of SP working groups. The SPWG is responsible for developing a comprehensive package for the proposed SP, including:

- the programme's objectives and intended learning outcomes at programme and course level, aligned with the NQF
- the detailed structure of the SP, including course descriptions, sequencing, the distribution of ECTS credits, and the teaching methods
- a comprehensive description of the approach to and methods of student assessment
- the admission criteria and the student support mechanisms
- the resource allocation plan, including the CVs of teaching staff, infrastructure needs, and the feasibility study
- the initial plan for regular monitoring and periodic review.

Internal review and approval process: the unit council first discusses and approves the proposal. It is then submitted to the CDEQA to check compliance with the quality criteria and to receive a written evaluation report with recommendations for improvement. Once the recommendations have been addressed, the revised proposal is submitted to the Academic Council for approval. The Academic Council assesses the programme's merits, strategic alignment, and viability. A positive decision of the Academic Council constitutes the final internal approval. After internal approval, the Rectorate initiates the procedures required for state licensing and accreditation under the legislation of the Republic of Armenia.

4. MONITORING AND PERIODIC REVIEW OF EXISTING SPS

Annual monitoring: the SPWG, under the Programme Manager's leadership, monitors all active SPs annually. The monitoring process involves the collection and analysis of data on:

- student admission, progression, and completion rates
- student opinion (through surveys and focus groups)
- feedback from teaching staff and course reports
- graduate employment (where available).

The Programme Manager prepares an annual report for the unit director and the CDEQA, outlining strengths, weaknesses, and recommendations for improvement. The CDEQA presents a summary of the annual monitoring results to stakeholders to ensure transparency.

Periodic review: every SP must undergo a comprehensive review at least once every 5 years. The periodic review is a self-assessment process

որն ավարտվում է ԱԽ-ի ինքնագնահատման զեկույցով: Ուսման ծրագրերը ենթակա են նաև արտաքին վերանայման ԵՀՀ-ի հավատարմագրման գործակալության կողմից, որի փորձագետների խորհրդի հիման վրա ԱԽ-ը մշակում է գործողությունների ծրագիր: Այդ ծրագիրը հաստատում է ստորաբաժանման խորհուրդը, իսկ դրա իրականացումը վերահսկում է ԶԿՈՒԿ-ը:

5. ԾՐԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

5.1. **Դադարեցման նախաձեռնում**՝ ստորաբաժանումը կամ ռեկտորատը կարող են նախաձեռնել ուսման ծրագրի դադարեցման առաջարկ՝ հիմնավորելով դրա անհրաժեշտությունը, օրինակ.
- ուսանողների ընդգրկվածության կայուն ցածր կամ բարձր մաշվածության տեմպեր
- ծրագիրն այլևս չի համապատասխանում ԵՀՀ-ի ռազմավարական առաջնահերթություններին
- ուսման ծրագիրը արդիական չէ
- պարբերական վերանայման կամ արտաքին հավատարմագրման մարմնի առաջարկով:

5.2. **Դադարեցման գործընթացը**՝ դադարեցման առաջարկը և վերջնուսուցման պլանը անհրաժեշտ փաստաթղթերի հետ ներկայացվում են ԶԿՈՒԿ-ի և Ակադեմիական խորհրդի հաստատմանը: Վերջնուսուցման պլանը պետք է երաշխավորի դադարեցվող ծրագրով սովորող բոլոր ուսանողների ուսման ավարտը և տվյալ ՈՒԾ-ով նախատեսված որակավորման շնորհումը՝ ողջամիտ ժամկետներում: Այն պետք է սահմանի դասընթացների հասանելիությունը, ակադեմիական խորհրդատվությունը և աջակցությունն այդ ուսանողներին: ՈՒԾ-ի դադարեցումից հետո տվյալ ծրագրով ընդունելություն չի իրականացվում: Ակադեմիական խորհուրդը որոշում է կայացնում ՈՒԾ-ի դադարեցման մասին, իսկ ռեկտորատը հաստատում է այն: Ռեկտորի համապատասխան ցուցումով ՀՀ կրթության ոլորտի լիազոր մարմինը (ԿԳՄՍՆ) իրազեկվում է ծրագրի դադարեցման մասին:

6. ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

6.1. **Ռեկտորատ**՝ պատասխանատու է ԵՀՀ բոլոր ուսման ծրագրերի որակի և ռազմավարական ուղղությանը համապատասխանության համար:

6.2. **Ակադեմիական խորհուրդ**՝ գործող ՈՒԾ-ի փոփոխությունները և նոր ներդրվող ՈՒԾ-ը հաստատող մարմին:

6.3. **ԶԿՈՒԿ**՝ ղեկավարում և մեթոդական աջակցություն է տրամադրում սույն կարգում նկարագրված գործընթացներին:

6.4. **Ստորաբաժանումների տնօրենները**՝ վերահսկում են իրենց ՈՒԾ-երի որակը և կազմակերպում ուսման ծրագրերի աշխատանքային խմբերի աշխատանքը:

6.5. **Ամբիոնների վարիչները**՝ պատասխանատու են ՈՒԾ-ի ակադեմիական բովանդակության և դասընթացների դասավանդման համար՝ իրենց ամբիոնի իրավասության շրջանակում:

6.6. **Ծրագրի ղեկավարները**՝ պատասխանատու են իրենց ներքո գտնվող ՈՒԾ-ի ամենօրյա ակադեմիական կառավարման և որակի ապահովման համար:

6.7. **Ուսումնամեթոդական բաժին**՝ աջակցում է կրթական բարեփոխումների, դասավանդման համագործակցային մեթոդների, նորագույն տեխնոլոգիաների և ուսանողակենտրոն ուսման համակարգի ներդրմանը:

that concludes with a self-evaluation report by the SPWG. YHU's accreditation agency also reviews SPs externally; based on its panel of experts' advice, the SPWG draws up an action plan. The unit council approves the plan, and the CDEQA oversees its implementation.

5. DISCONTINUATION OF A PROGRAMME

Initiating discontinuation: a unit or the Rectorate may propose the discontinuation of an SP, substantiating the need for it, for example:
- persistently low enrolment or high attrition rates
- the programme no longer matches YHU's strategic priorities
- the SP is no longer current
- on the recommendation of a periodic review or of an external accreditation body.

The discontinuation process: submit the discontinuation proposal and teach-out plan, together with the necessary documentation, to the CDEQA and the Academic Council for approval. The teach-out plan must guarantee that all students enrolled on the programme being discontinued complete their studies and are awarded the qualification provided for by that SP within a reasonable period. It must specify course availability, academic advice, and support for those students. Once the SP has been discontinued, no further students are admitted to it. The Academic Council decides to discontinue the SP, and the Rectorate approves it. At the Rector's instruction, the MoESCS is notified of the programme's discontinuation.

6. RESPONSIBILITIES AND GOVERNANCE

The Rectorate: responsible for the quality of all YHU SPs and for their alignment with YHU's strategic direction.

The Academic Council: approves amendments to existing SPs and the introduction of new SPs.

CDEQA: leads and provides methodological support for processes described in this Regulation.

Directors of subdivisions: oversee the quality of the programmes under their responsibility and organize the work of the SPWGs.

Heads of Chairs: responsible for the academic content of the SP and for the teaching of courses within the remit of their Chair.

Programme Managers: responsible for the day-to-day academic management and quality assurance of the SPs under their responsibility.

The Education Methodology Unit (EMU): supports the introduction of educational reforms, collaborative teaching methods, technologies, and a student-centred learning system.

Բնօրինակը	**Original**	YHU_SP-Regulation-AM.docx
Այս տարբերակը	**This version**	R42_YHU-Study_Programmes.pdf
Ընդունվել է	**Adopted**	02.06.2025
URL		https://haybusak.am/dx/r/R42_YHU-Study_Programmes.pdf
Հաջորդ վերանայումը	**Next planned revision**	2028 թ. հունիս ● June 2028